

neljäntäkymmentä, niin sen kyllä arvaatte, että siinä lauletaan monesta muustakin jutusta, paitsi näistä, joista vasta olemme lyhykäisesti puhuneet. Niin ovat he kyllä kaikki hupaiset lukea; mutta muutamat heistä vielä ovat niin suloiset sanoiltaan, ettei paljon löydy toisia näitä kauniimpia ja suloisempia. Lupaa Maamiehen Ystävä vasta tähän panna kappaleita näistä ihanoista lauluista.

Ej sitä kukaan enää mahda arvata, kuinka vanhat nämät Runot ovat. Mutta ymmärtää sen kuitenkin helposti näitä lukeissa, että enin osa on kokoon pantu, ennen kuin Kristin oppi levisi Suomenmaassa. Josta sen pian havaittee, että ovat he ainakin kaheksan sataa vuotta vanhat. Ja koska heitä on nykyisinä aikana ruvettu ylöskirjottamaan, ja Lönnroti enimmäen osan on runolaulajain suusta kokoillut, niin se kyllä on arvattava, että heitä tähän asti on ollut vaikea muistossa pitää miehestä mieheen. Seuravaisesta Lönnrotin kertomuksesta tiedä saapi, missä maanpaikassa näitä vielä paraiten muistetaan. Hän sanoopi;

»Paikat, joissa näitä runoja enimmästi on kouttu, ovat Suomen Karjalassa Kitteen, Kesälähen, Tohmajärven, Ilomantsin ja Pielisen, Venäjällä Vuokkiniemen, Paanajärven ja Repolan pitäjät, Kajanin maassa Kuhmon ja Kiannan seurakunnat.

Ehkä senlaisia Runoja kuin nämät vielä joksikin löytyy kansan muistossa, niin mahto niitä ennen vanhaan olla paljolta enemmän. Latvajärven Vuokkiniemellä haasto talon ukko Arhippa, joka nyt oli 80-nen vuoden vanha, ja jolta yhtäläiseen, mitä ennätin, kirjoitin kaksi päivää perätysten, tästä asiasta seuraavalla tavalla: Voi, sano hän, kuin minä lassa taattoni kera Lapukassa nuotalla kävin! – Oli meillä kasakkana eräs mies Lapukasta, sekin oiva laulaja; ei taattoni veronen. Kaikki yökauvet laulettih he rupiamiseen; eikä että kahetsi yksitä sanoja. Lähti sitä silloin pakinata. Minä vaan piennä poika hutjukkana istuin vieressä nuotiolla kuunnellen ja oppien, mitä tuon tuosta alon muistaa. Vaan paljon minulta heittihen mielestä. Jos nyt taattoni eläisi, niin kahtena päivänä ei hänen lauluja kirjottaisi. Senlaisia laulajaita ei enää maahan synny, ja kaikki häviävät ne vanhat laulut pois kansasta.»

44 HELSINGFORS TIDNINGAR PÅPEKA ...

Saima n:o 7 15.11 1844

Helsingfors Tidningar påpeka ett förhållande, som i sanning förtjenar att behjertas. Det har länge varit känt, att allt svenskt tryck från Finland betalar 33 1/3 procents tull för att införas i Sverige. Endast under rang och värdighet af »makulatur» – oftast säkert utan rätt till högre anspråk – kan det undgå denna tribut. Den har blifvit Finska bokpressens alster pålaggd för de eftertryck af Svenska produkter, som härstädes skett. I Sverige har man äfven eftertryckt Runebergs arbeten, men Finlands styrelse har upplyst endast förbjudit detta eftertryck, icke öfvat repressalier mot Svenskarnes inhumana beteende.

Nu berättar H. T., att Tidningar från Finland i Sverige beskattas till mera än 100 procent. Vi tro väl icke att detta är orsaken till deras ringa åtgång i Sverige. Ty hvad skall man väl der göra med dessa Tidningar? – Men ett sådant beteende bevisar likväl den högsta grad af missaktning. Och hvarföre lider Finska litteraturen denna smälek? – Endast derföre, att den *icke är Finsk*. Och hvem tillfogar den? – Den, som gjort denna litteratur till hvad den är, till ett oting, till ett intet. Så har alltid,

så skall alltid en nation, blifva lönad, som uppoffrar sitt eget språk och med detta sin nationalitet. Och hvem vill påstå, att denna lön icke är rättvis?

45 KUOPIO.

Saima n:o 7 och 8 15. och 22. II 1844

TILL SAIMAS KORRESPONDENT I BJÖRNEBORG.

10

M. H! eller M. D! – ty det är för Saima platt omöjligt att veta, huru hennes Korrespondenter af naturen äro begåfvade. – Men lika godt: M. H.! Ni och hela verlden med er lärar väl tro, att här i Kuopio lefves ett lif om icke i säck så åtminstone i aska. Men detta är i sanning orätt af er och verlden. Vi bläsa väl icke ut våra nöjen i Tidningarne – märk att vi hafva tvenne – såsom man gör i Helsingfors, Åbo och den stora staden Borgå. Men jag försäkrar er, att vi hafva vårt dussin publika assembléer för vintern, likasåväl som någon af dessa städer och kanske ännu en smula bättre, om det kommer an på glädjen dervid, utan att denna dock, såsom i Borgå, bygges på en så vacklande grund som något »slags fluidum». Ni skulle se M. H., hvad lif en kotiljong hos oss har, och höra det glam och skratt, som fyller salongen, medan dansen hvilar – ty hos oss blyges ingen att skratta. I öfrigt torde ni ursäkta, att våra damers händer icke mera syssla med sniljer – de hade denna sysselsättning för ett år sedan. Också tror jag ej, att man hos oss, oaktadt det i Björneborg gifna föredömet, någonsin inrättar skilda assembléer för damer och herrar. Nej långt derifrån! Till och med vid tre pubkika middagsmåltider, som blifvit arrangerade på det nya året – ty »äfven här hafva vi nytt år» – hafva vi icke saknat damernas lifvande och förfinande närvaro. Om jag vidare för er berättar, att vi för tre dagar sedan hade en festlig tillställning för länets Guvernör och hans familj, i går en annan, arrangerad af stadens manliga ungdom, och om ni härtill föreställer er alla enskilda nöjen, dem jul och nyår medföra, så torde ni godhetsfullt medgifva, att det är vackert så vid 63 graders latitud.

20

30

40

Ni frågar M. H.: hvarföre jag till er adresserat denna statistik öfver vinternöjena i Kuopio? Derföre, endast derföre, att ämnet synes intressera er, och dessutom af ren kärlek för den historiska forskningen. Ty jag hoppas, att ni vid årets slut bestyrker sägen om den litterära produktivitetens framsteg i vårt kära fädernesland genom att utgifva en sådan statistisk öfversigt för hela landet. Jag vågar försäkra er, att efter trehundra år ungefär forskare i Finlands häfder, om de likna nutidens – och hvarföre skulle de icke göra det? – just i denna min skrifvelse skola finna en riktig godbit för en Akademisk Dissertation i sex partiklar. Hvad det då skall bry dem att hitta namnet på författaren, M. H-s eller D-s

ödmjukaste tjenare.

(n:o 8)

50

P. S. till vår korespondent i Björneborg – Hvilka tror ni följderna varit af sednaste balen, den 14, icke af assembléen i förgår – Ni gissar på tröthet, snufva, hosta. Nej långt derifrån. Något helt annat – En förlofning, M. H., en förlofning! Ett par dylika äro ännu som bäst i görande. Men tyst dermed! Det blir oss emellan. Ni är ju en man – eller en dame af discretion.